

Modelgedragscode

voor schoolmedewerkers

Inleiding

In tegenstelling tot andere beroepsgroepen bestaat er voor het onderwijs geen algemeen geldende gedrags- of beroepscode. Om aan te geven welk professioneel gedrag van medewerkers verwacht wordt, zijn schoolbesturen zelf aan zet om ervoor te zorgen dat er een gedragscode wordt vastgesteld waarbij zo veel mogelijk medewerkers actief betrokken zijn. Om scholen daarbij te helpen heeft Stichting School & Veiligheid de 'Modelgedragscode voor schoolmedewerkers' ontwikkeld. Scholen kunnen dit model gebruiken voor het opstellen van een eigen gedragscode voor schoolmedewerkers.

Gedragscode

Een gedragscode is een richtlijn voor een wenselijke en professionele pedagogische beroepshouding wat betreft de omgang met leerlingen, collega's en ouders. Een gedragscode kan toegepast worden om ongewenst gedrag te voorkomen (preventief) of aan te pakken (curatief). Een gedragscode levert daarmee een bijdrage aan het creëren van een veilig leer- en werkklimaat op school. De Onderwijsinspectie adviseert scholen om die reden om naast algemene gedragsregels voor leerlingen ook een gedragscode voor personeel op te stellen.

Een gedragscode:

- beschrijft concreet gedrag, zoals seksuele intimidatie, pesten, (lhb)-discriminatie, racisme, agressie en geweld;
- helpt medewerkers om de professionele grenzen te bewaken;
- helpt ongewenst gedrag door medewerkers te voorkomen;
- maakt het mogelijk elkaar aan te spreken op (signalen van) grensoverschrijdend gedrag;
- geeft de schoolleiding houvast om grensoverschrijdingen te sanctioneren;
- is een toetssteen bij klachtbehandeling door de klachtencommissie.

Voorwaarden

Het hebben van een gedragscode wil nog niet zeggen dat ongewenst gedrag geen kans krijgt, of dat het voor iedereen duidelijk is wat onder professioneel gedrag wordt verstaan. Een gedragscode heeft de meeste kans van slagen als op school aan onderstaande voorwaarden wordt voldaan:

- Bij elke medewerker is de gedragscode bekend.
- Elke medewerker leeft de gedragscode na.
- De gedragscode wordt regelmatig (minimaal 1x per jaar) geëvalueerd.
- Er heerst een 'aanspreekcultuur'.
- Medewerkers zijn zich bewust van hun voorbeeldfunctie.
- De schoolleiding treedt op tegen grensoverschrijdend gedrag.
- De schoolleiding neemt klachten over ongewenst gedrag serieus.
- De school heeft een klachtenprocedure en een vertrouwenspersoon.

Toelichting op de modelgedragscode

In onderstaande modelgedragscode heeft Stichting School & Veiligheid geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende functies en beroepsgroepen die er zijn in het onderwijs. Het model betreft een algemene richtlijn die de school, indien gewenst, kan toespitsen op een bepaalde groep medewerkers. Het omschreven professioneel gedrag uit dit model kan worden aangepast en aangevuld met onderdelen waar behoefte aan is of waar belang aan wordt gehecht. Denk hierbij bijvoorbeeld aan kledinggedrag, taalgebruik, sociale media of buitenschoolse activiteiten.

Daarbij is het van belang om aan te geven:

- wat het doel is van de gedragscode;
- voor wie de gedragscode geldt;
- wanneer de gedragscode geldt;
- wat de consequentie is van het niet naleven van de gedragscode.

Tot slot

Het is aan te bevelen dat het schoolbestuur de vastgestelde gedragscode opneemt in het veiligheidsplan van de school.

Informatie

Voor meer informatie en advies kunt u terecht bij de helpdesk van Stichting School & Veiligheid:
Telefoon: 030 - 285 66 16 (schooldagen van 9.00 tot 16.00 uur)
E-mail: helpdesk@schoolenveiligheid.nl
www.schoolenveiligheid.nl

Gedragen Gedrag

Een hulpmiddel bij het vaststellen van acceptabel en onacceptabel gedrag op school is het spel *Gedragen Gedrag*. Dit spel kan worden gespeeld met het team (po en vo) en heeft tot doel met elkaar in gesprek te gaan over gewenst en ongewenst gedrag. Aan de hand van de uitkomsten kunnen afspraken worden gemaakt en regels of een gedragscode worden opgesteld of aangepast. Het spel is te bestellen via www.schoolenveiligheid.nl.

Modelgedragscode voor schoolmedewerkers

- De medewerker bevordert sociale veiligheid voor zijn/haar leerlingen.
- De medewerker is zich in alle situaties bewust van zijn/haar voorbeeldfunctie ten opzichte van leerlingen.
- De medewerker maakt geen misbruik van de afhankelijkheidsrelatie die voortvloeit uit zijn/haar functie.
- De medewerker spreekt leerlingen, ouders en collega's aan op ongewenst gedrag.
- De medewerker behandelt vertrouwelijke informatie als zodanig.
- De medewerker is bekend met en handelt naar de bestaande protocollen, gemaakte afspraken, wettelijke regelingen en klachtenprocedure.
- De medewerker zoekt geen privécontact met leerlingen.
- De medewerker raakt een leerling uitsluitend functioneel aan en houdt daarbij rekening met de grenzen van de leerling.
- De medewerker vermijdt zo mogelijk een-op-een-situaties met een leerling. Als dit toch nodig is, zorgt hij/zij ervoor dat hij/zij zichtbaar is voor anderen.
- Online contact van de medewerker met leerlingen en ouders is school-gerelateerd, zakelijk en in correct Nederlands.
- De medewerker veroorlooft zich geen intimiteiten met een leerling in geschrift, afbeelding, gebaar of aanraking.
- De medewerker maakt geen seksueel getinte, racistische of discriminerende grappen of opmerkingen.
- De medewerker zorgt ervoor dat binnen school geen seksueel getinte, racistische of discriminerende affiches, tekeningen of andere artikelen worden opgehangen die kwetsend kunnen zijn.
- De medewerker pleegt geen seksuele handelingen met leerlingen.
- De medewerker gaat geen liefdesrelatie met een leerling aan.
- De medewerker geeft duidelijk zijn/haar professionele grens aan als een leerling aandringt op intimiteit.
- De medewerker die een vermoeden heeft van een zedenmisdrijf tussen een medewerker van de school en een minderjarige leerling van school meldt dit onmiddellijk bij het bevoegd gezag conform de meldplicht voor personeel (zie www.schoolenveiligheid.nl).
- De medewerker die kennis neemt van een strafbaar feit meldt dit direct bij de directie. Voor een overzicht van strafbare feiten download het informatieblad 'Aangifte doen binnen het onderwijs' (zie www.schoolenveiligheid.nl).